

Suvestinė įstatymo redakcija nuo 2014-03-01

*Įstatymas skelbtas: Žin., 1995, Nr. [53-1292](#)
Neoficialus įstatymo tekstas*

LIETUVOS RESPUBLIKOS MUZIEJŲ ĮSTATYMAS

1995 m. birželio 8 d. Nr. I-930
Vilnius

*Nauja įstatymo redakcija nuo 2003-06-20:
Nr. [IX-1593](#), 2003-05-29, Žin., 2003, Nr. 59-2638 (2003-06-20)*

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis Įstatymas reglamentuoja muziejų sistemą, klasifikaciją ir rūšis, steigimą, veiklą, pabaigą ir pertvarkymą, muziejinių vertybių apskaitą ir apsaugą bei kitus su muziejų veikla susijusius santykius.

2 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

1. **Muziejus** – juridinis asmuo, veikiantis kaip biudžetinė, viešoji įstaiga ar kitos teisinės formos juridinis asmuo, įsteigtas įstatymų nustatyta tvarka, kurio svarbiausia veikla yra kaupti, saugoti, restauruoti, tirti, eksponuoti bei populiarinti materialines ir dvasines kultūros vertybes bei gamtos objektus.

2. **Muziejinė vertybė** – archeologiniu, istoriniu, meniniu, etniniu, religiniu, mokslo, memorialiniu arba kitokiu kultūros požiūriu vertingas daiktas, muziejų kaupimo, saugojimo, tyrimo ir eksponavimo objektas.

3. **Rinkinys** – bendrais požymiais susietos ir susistemintos muziejinės vertybės.

4. **Muziejų fondas** – Lietuvos Respublikos muziejuose esantys rinkiniai, taip pat šių rinkinių muziejinės vertybės, esančios kitose valstybėse.

ANTRASIS SKIRSNIS MUZIEJŲ SISTEMA, KLASIFIKACIJA IR RŪŠYS, STEIGIMAS, PABAIGA IR PERTVARKYMAS, VEIKLOS TEISINIO REGULIAVIMO PAGRINDAI

3 straipsnis. Muziejų sistema

Muziejų sistemą sudaro visi juridiniai asmenys, kurie Lietuvos Respublikoje užsiima ar verčiasi materialinių ir dvasinių kultūros vertybių bei gamtos objektų kaupimu, saugojimu, restauravimu, tyrimu, eksponavimu bei populiarinimu, neatsižvelgiant į jų teisinę formą.

4 straipsnis. Muziejų klasifikacija

1. Lietuvos Respublikoje muziejai skirstomi į nacionalinius, respublikinius, savivaldybių, žinybinius ir kitus.

2. Nacionaliniai muziejai kaupia, saugo, tiria, restauruoja, konservuoja ir eksponuoja svarbiausius valstybės istorijos, meno, technikos, gamtos ir kitokių vertybių rinkinius. Įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka gali būti pripažinta, kad nacionalinis muziejus atlieka pakankamo lygio mokslinius tyrimus ir eksperimentinę (socialinę, kultūrinę) plėtrą. Nacionaliniai muziejai yra biudžetinės įstaigos. Jas steigia, reorganizuoja, pertvarko ir likviduoja Vyriausybė, o Kultūros ministerija įgyvendina kitas teisės aktuose nustatytas šių įstaigų savininko teises ir pareigas. Sprendimą dėl nacionalinio muziejaus steigimo ar nacionalinio muziejaus statuso suteikimo respublikiniam muziejui priima Vyriausybė kultūros ministro teikimu. Nacionaliniai muziejai:

1) atlieka Lietuvos Respublikos muziejų ir juose esančių rinkinių metodinio apsaugos, apskaitos, eksponavimo ir tyrimo centro funkcijas;

2) prisideda prie muziejų darbuotojų tobulinimo programų rengimo ir vykdymo;

- 3) dalyvauja kartu su Kultūros ministerijos atstovais kontroliuojant kitų muziejų veiklą ir juose esančių rinkinių apskaitą bei apsaugą;
- 4) kaupia informaciją apie savo rūšies Lietuvos Respublikos muziejuose esančius rinkinius;
- 5) kaupia informaciją apie savo rūšies muziejų muziejines vertybes, neteisėtai išvežtas iš Lietuvos Respublikos, taip pat apie Lietuvos kultūros vertybes, esančias užsienyje;
- 6) padeda rengti muziejų veiklą reglamentuojančių teisės aktų projektus;
- 7) rengia muziejų fondų kompiuterizuotos apskaitos programas;
- 8) kartu su švietimo įstaigomis rengia ir vykdo muziejines mokinių ugdymo programas;
- 9) vykdo parodų, švietimo ir tyrimo veiklą visoje Lietuvos Respublikoje;
- 10) teikia metinius veiklos planus ir ataskaitas Kultūros ministerijai.

3. Respublikiniai muziejai yra pagrindiniai specializuoti muziejai. Jie kaupia, saugo, tiria, restauruoja, konservuoja ir eksponuoja jų specializaciją atitinkančius muziejinių vertybių rinkinius. Įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka gali būti pripažinta, kad respublikinis muziejus atlieka pakankamo lygio mokslinius tyrimus ir eksperimentinę (socialinę, kultūrinę) plėtrą. Respublikiniai muziejai yra biudžetinės įstaigos. Jas steigia Vyriausybė, o šių įstaigų savininko teises ir pareigas įgyvendina Kultūros ministerija arba kitos ministerijos. Respublikiniai muziejai:

- 1) atlieka savo rūšies muziejuose esančių rinkinių apskaitos, apsaugos ir tyrimo metodinio centro funkcijas;
- 2) dalyvauja savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos atstovams kontroliuojant kitų savo rūšies Lietuvos muziejų veiklą ir juose esančių rinkinių apskaitą bei apsaugą;
- 3) kaupia informaciją apie savo rūšies muziejuose esančius rinkinius;
- 4) prisideda prie darbuotojų, dirbančių su atitinkamos rūšies muziejuose esančiais rinkiniais, tobulinimosi programų rengimo ir vykdymo;
- 5) bendradarbiauja su švietimo įstaigomis ir rengia muziejines mokinių ugdymo programas;
- 6) visoje Lietuvoje vykdo parodų, švietimo ir tyrimo veiklą;
- 7) teikia metinius veiklos planus ir ataskaitas savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai ir Kultūros ministerijai.

4. *Neteko galios nuo 2010-07-01.*

5. Savivaldybių muziejai kaupia, saugo, tiria, konservuoja ir eksponuoja tam tikros savivaldybės teritorijos kultūros istoriją atspindinčius muziejinių vertybių rinkinius. Įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka gali būti pripažinta, kad savivaldybių muziejus atlieka pakankamo lygio mokslinius tyrimus ir eksperimentinę (socialinę, kultūrinę) plėtrą. Savivaldybės muziejų steigia savivaldybės taryba. Savivaldybių muziejai:

- 1) bendradarbiauja su švietimo įstaigomis ir rengia muziejines mokinių ugdymo programas;
- 2) organizuoja su muziejaus veikla susijusius kultūros renginius;
- 3) teikia metinius veiklos planus ir ataskaitas muziejų įsteigusiai savivaldybės tarybai ir Kultūros ministerijai.

6. Žinybiniai muziejai kaupia, saugo, tiria ir eksponuoja muziejinių vertybių rinkinius, susijusius su steigėjo veiklos sritimi ir jos istorija. Įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka gali būti pripažinta, kad žinybinis muziejus atlieka pakankamo lygio mokslinius tyrimus ir eksperimentinę (socialinę, kultūrinę) plėtrą. Žinybinius muziejus steigia viešieji juridiniai asmenys, neatsižvelgiant į jų teisinę formą. Žinybiniai muziejai:

- 1) dalyvauja bendrose muziejinėse programose;
- 2) bendradarbiauja su švietimo įstaigomis ir rengia muziejines moksleivių lavinimo programas;
- 3) organizuoja su muziejaus ar jo steigėjo veikla susijusius kultūros renginius;
- 4) teikia metinius veiklos planus ir ataskaitas steigėjui ir Kultūros ministerijai.

7. Kiti muziejai kaupia, saugo, tiria, restauruoja, konservuoja ir eksponuoja archeologiniu, istoriniu, meniniu, etniniu, religiniu, mokslo, memorialiniu arba kitokiu kultūros požūriu vertingus daiktus. Kitus muziejus steigia fiziniai ar juridiniai asmenys, neatsižvelgiant į jų teisinę formą. Kiti muziejai turi teisę dalyvauti bendrose muziejinėse programose.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-733](#), 2010-04-08, *Žin.*, 2010, Nr. 48-2283 (2010-04-27)

Nr. [XII-753](#), 2013-12-23, paskelbta TAR 2014-01-02, i. k. 2014-00007

5 straipsnis. Muziejų taryba

Prie Kultūros ministerijos veikia kolegiali, patariamojo balso teisę turinti Muziejų taryba, vykdanči eksporto ir konsultanto funkcijas sprendžiant muziejų politikos formavimo ir įgyvendinimo klausimus. Muziejų tarybos sudarymo tvarką nustato ir jos nuostatus tvirtina kultūros ministras.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-753](#), 2013-12-23, paskelbta TAR 2014-01-02, i. k. 2014-00007

6 straipsnis. Muziejų rūšys

Lietuvos Respublikoje pagal muziejuose esančių rinkinių rūšį gali veikti archeologijos, etnografijos, gamtos, istorijos, literatūros, meno, mokslo, technikos, kraštotyros, memorialiniai ir kitokie muziejai.

7 straipsnis. Muziejų veiklos teisinis reguliavimas

1. Lietuvos Respublikos muziejai savo veikloje vadovaujasi šiuo ir kitais įstatymais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, kitais teisės aktais bei steigimo dokumentais. Jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse nustatytos kitokios normos negu šiame Įstatyme, taikomos tarptautinių sutarčių normos.

2. Kiekvienas muziejus, nepaisant jo teisinės formos, veikia pagal steigėjo pasirašytus steigimo dokumentus, kuriuose, be Civiliniame kodekse numatytų reikalavimų, taikomų juridinio asmens steigimo dokumentams, papildomai turi būti nurodyta:

1) muziejaus pavadinimo santrumpa ir muziejaus filialai;

2) muziejaus rūšis, rinkinių struktūra, rinkinių šifrai ir komplektavimo kryptys.

3. Apie sprendimą dėl muziejaus pabaigos ar pertvarkymo ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo jo priėmimo informuojama Kultūros ministerija.

4. Muziejaus savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija konkurso būdu skiria nacionalinio ir respublikinio muziejaus vadovą penkerių metų kadencijai. Muziejaus vadovo kadencijų skaičius neribojamas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-753](#), 2013-12-23, paskelbta TAR 2014-01-02, i. k. 2014-00007

TREČIASIS SKIRSNIS MUZIEJŲ FONDAS, MUZIEJINIŲ VERTYBIŲ APSAUGOS UŽTIKRINIMAS IR JŲ RESTAURAVIMAS

8 straipsnis. Lietuvos Respublikos muziejų fondas

1. Muziejų fondo vertybės ankstesniems savininkams negražinamos, išskyrus atvejus, kai jos muziejų fondui yra neteisėtai atitekusios po 1990 m. kovo 11 d., taip pat jei Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse numatyta kitaip.

2. Muziejų fondo rinkiniai skirstomi į pagrindinį ir pagalbinių fondus.

3. Pagrindinį muziejų fondą sudaro muziejinės vertybės, turinčios išliekamąją vertę. Pagrindiniame fonde gali būti išskirti fondai, kuriems reikia specialios apskaitos ir apsaugos.

4. Pagalbinių fondą sudaro muziejinės vertybės, neturinčios išliekamosios vertės, taip pat objektai, naudojami parodoms ir ekspozicijoms apipavidalinti, informacijos, mokymo, demonstravimo ir panašioms tikslams.

5. Iš pagrindinio fondo neprofilinių, dubletinių ir pagalbinių fondo vertybių muziejuje gali būti sudarytas mainų fondas.

6. Muziejinių vertybių priskyrimo pagrindiniam, pagalbiniam ir mainų fondams, jų apskaitos, saugojimo, restauravimo ir naudojimo tvarką bei saugojimo sąlygas nustato kultūros ministro patvirtinta Muziejuose esančių rinkinių apsaugos, apskaitos ir saugojimo instrukcija.

9 straipsnis. Muziejinių vertybių apsauga ir jos kontrolė

1. Muziejus privalo užtikrinti muziejinių vertybių apskaitą ir apsaugą.

2. Tikrinti muziejinių vertybių apskaitą ir apsaugą muziejuose turi teisę muziejaus savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija, Kultūros ministerija ir kitos įstatymų įgaliotos kontrolės institucijos.

3. Nacionaliniuose, respublikiniuose ir savivaldybių muziejuose rinkinių apsaugą, apskaitą ir saugojimą užtikrina muziejaus direktoriaus pavaduotojas – vyriausiasis fondų saugotojas, kurį į pareigas skiria muziejaus savininko teises įgyvendinančios institucijos vadovas.

Straipsnio pakeitimai:

10 straipsnis. Muziejinių vertybių konservavimas ir restauravimas

Konservuoti ir restauruoti muziejines vertybes turi teisę atestuoti restauratoriai (asmenys, Lietuvos Respublikoje arba užsienyje įgiję restauratoriaus profesinę kvalifikaciją, turintys Lietuvos Respublikos kultūros ministro suteiktą arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintą restauratoriaus kvalifikaciją), taip pat atestuotų restauratorių vadovaujami asmenys.

11 straipsnis. Muziejų perkėlimas iš užimamų patalpų

Muziejus galima perkelti iš užimamų patalpų tik į geresnes, muziejaus funkcijoms atlikti tinkamas, patalpas, išskyrus šio Įstatymo 4 straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodytus muziejus.

KETVIRTASIS SKIRSNIS MUZIEJŲ FINANSAVIMAS

12 straipsnis. Muziejų finansavimas ir lėšos

1. Nacionaliniai muziejai finansuojami iš Lietuvos valstybės biudžeto pagal asignavimų valdytojų patvirtintas sąmatas, laikantis Finansų ministerijos nustatytų finansavimo taisyklių ir izdo procedūrų. Nacionaliniam muziejui išlaikyti skiriami asignavimai Lietuvos valstybės biudžete atskira eilute.

2. Respublikinių muziejų lėšų šaltiniai gali būti valstybės biudžeto asignavimai ir kitos įstatymų nustatyta tvarka gautos lėšos.

3. Savivaldybių muziejų lėšų šaltiniai gali būti savivaldybių biudžetų asignavimai ir kitos įstatymų nustatyta tvarka gautos lėšos.

4. Žinybiniai ir kiti muziejai finansuojami iš steigėjų ir kitų teisėtai įgytų lėšų.

5. Muziejų, nepaisant jų teisinės formos, veikla ir tęstiniai projektai gali būti finansuojami pagal tikslines programas.

6. Muziejų plėtojimo, muziejinių vertybių restauravimo ir mokslinių tyrimų programos finansuojamos iš valstybės biudžeto ir iš kitų įstatymų nustatyta tvarka gautų lėšų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-733](#), 2010-04-08, *Žin.*, 2010, Nr. 48-2283 (2010-04-27)

Nr. [XII-753](#), 2013-12-23, paskelbta TAR 2014-01-02, i. k. 2014-00007

PENKTASIS SKIRSNIS MUZIEJŲ VEIKLOS VALSTYBINIS VALDYMAS

13 straipsnis. Kultūros ministerijos kompetencija muziejų veiklos valdymo srityje

Kultūros ministerija, vykdydama kultūros ministrui pavestose valdymo srityse valstybės politikos formavimo ir jos įgyvendinimo organizavimo, koordinavimo ir kontrolės funkcijas, atlieka šias muziejų veiklos valdymo funkcijas:

1) nustato nacionalinių ir respublikinių muziejų veiklos strategiją, rengia ją įgyvendinančias programas ir teikia jas tvirtinti Vyriausybei ar jos pavedimu kultūros ministrui;

2) rengia muziejų veiklą reglamentuojančių teisės aktų projektus ir teikia juos Vyriausybei ar kultūros ministrui priimti;

3) koordinuoja Lietuvos muziejų veiklą, jų dalyvavimą tarpvalstybinėse muziejininkystės programose;

4) tikrina muziejinių vertybių apsaugą ir apskaitą muziejuose;

5) finansuoja Lietuvos kultūrai svarbias muziejų veiklos, restauravimo ir mokslinių tyrimų programas;

6) viešo konkurso būdu skiria nacionalinio arba respublikinio muziejaus, kurio savininko teises ir pareigas įgyvendina, vadovą ir jį atleidžia;

7) viešo konkurso būdu skiria nacionalinio arba respublikinio muziejaus, kurio savininko teises ir pareigas įgyvendina, direktoriaus pavaduotoją – vyriausiąjį fondų saugotoją ir jį atleidžia;

8) rūpinasi muziejininkų ir restauratorių kvalifikacijos kėlimu;

9) kultūros ministro įsakymu nustato pavaldžių muziejų teikiamų mokamų paslaugų sąrašą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-733](#), 2010-04-08, *Žin.*, 2010, Nr. 48-2283 (2010-04-27)

Nr. [XII-753](#), 2013-12-23, paskelbta TAR 2014-01-02, i. k. 2014-00007

ŠEŠTASIS SKIRSNIS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14 straipsnis. Juridinių ar fizinių asmenų atsakomybė

Juridiniai ar fiziniai asmenys, pažeidę šio Įstatymo nuostatas, atsako įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-319](#), 1997.06.26, Žin., 1997, Nr. 65-1546 (1997.07.09)

LIETUVOS RESPUBLIKOS MUZIEJŲ ĮSTATYMO 9 IR 21 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1593](#), 2003-05-29, Žin., 2003, Nr. 59-2638 (2003-06-20)

MUZIEJŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Nauja įstatymo redakcija

Šio Įstatymo 7 straipsnio nuostatos, susijusios su Juridinių asmenų registru, įsigalioja nuo Juridinių asmenų registro veiklos pradžios.

Iki Juridinių asmenų registro veiklos pradžios muziejai, jų dokumentai ir duomenys registruojami ir kaupiami Lietuvos Respublikos kultūros įstaigų registre.

Per vienus metus nuo šio Įstatymo įsigaliojimo muziejai turi suderinti steigimo dokumentus su šio Įstatymo nuostatomis.

Iki šio Įstatymo įsigaliojimo įsteigti muziejai, kurie nėra juridiniai asmenys, laikomi juos įsteigusiu juridinių asmenų filialais, ir jų steigimo dokumentai galioja tiek, kiek neprieštarauja Civiliniam kodeksui, šiam ir kitiems įstatymams.

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-733](#), 2010-04-08, Žin., 2010, Nr. 48-2283 (2010-04-27)

MUZIEJŲ ĮSTATYMO 4, 12, 13 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2, 3, 4 ir 5 dalis, įsigalioja 2010 m. liepos 1 d.

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-753](#), 2013-12-23, paskelbta TAR 2014-01-02, i. k. 2014-00007

LIETUVOS RESPUBLIKOS MUZIEJŲ ĮSTATYMO 4, 5, 7, 9, 12, 13 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2014 m. kovo 1 d.

Įsigaliojus šiam įstatymui, nacionalinių ir respublikinių muziejų vadovai toliau eina pareigas 5 metus (vieną kadenciją).

*** Pabaiga ***

Konstitucinio Teismo nutarimai:

1.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

1999.03.16, Žin., 1999, Nr. 26-740 (1999.03.19)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MUZIEJŲ ĮSTATYMO 5 STRAIPSNIO 2 DALIES ATITIKIMO
LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

*** Pabaiga ***

Redagavo Aušrinė Trapinskienė (2014-01-20)
ausrine.trapinskiene@lrs.lt